

SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik

Het SOK-bestuur:

Rob Heckers	Voorzitter	043-343 81 71	<i>robmac@planet.nl</i>
Hans Ogg	Secretaris	040-291 05 55	<i>hans@ogg.nu</i>

SOK-ledenadministratie:

Ger Beckers, Moesdaal 65, 6228 HX Maastricht, Telefoon: 043 - 367 08 57, E-mail: pghbeckers@ziggo.nl

SOK-adres secretariaat:

Hans Ogg, Raadhuisstraat 31, 6336 VH Hulsberg, Telefoon: 040 - 29105555, E-mail: hans@ogg.nu

E-mail SOK:

sok@nhgl.nl

De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica". www.subbrit.org.uk

Bestuur Stichting ir. D.C. van Schaik:

Wilfred Schoenmakers	Voorzitter	043 - 344 07 41	<i>wilfred.schoenmakers@home.nl</i>
Jim Janssen	Vice-voorzitter	06 - 5268 34 60	<i>mail@jimjanssen.nl</i>
Moses Rathbun	Secretaris	043 - 363 64 40	<i>mrathbun@kpnmail.nl</i>
Bram Borsboom	Penningmeester	043 - 367 05 17	<i>bramborsboom@home.nl</i>

Stichting ir. D.C. van Schaik:

www.vanschaikstichting.nl

Technische Commissie Stichting ir. D.C. van Schaik:

Olav Hensing, Mgr. Soudantstraat 5, 6226 GC Maastricht. Telefoon: 06-557 78 846

Redactie SOK-Mededelingen:

Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne/Riemst, telefoon: 00 - 3212-454 059
E-mail: tbreuls@telenet.be

Redactie SOK-Info:

John Hageman, Op de Bannet 47, 6223 GD Itteren, telefoon 043-3645419
E-mail: john.hageman@planet.nl

De SOK op Internet:

www.sok.nl

SOK-ledenpasjes:

SOK-leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is.
De aanvraag moet vergezeld van een pasfoto bij de secretaris worden ingediend.

SOK-Ledenavonden:

SOK-Ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.
Aanvang 19.30 uur.

Groeven SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik:

De SOK en Stichting ir. D.C. van Schaik hebben diverse groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Informatie in verband met het bezoeken van deze groeven is te vinden op de laatste pagina van deze SOK-Info.

Voorpagina: Aardappelenberg

Nieuwe leden en adreswijzigingen

lidnummer NHGL: 1044
H.H.M. Geurts
Gouverneur Houbenstraat 11
6336 AC Hulsberg
045-4053281

lidnummer NHGL: 3148
L.Weekers
Tripelenweg 12 bus 2
3770 Millen
0032-4-2577110

Programma ledenavond 14 maart 2014

De olympische spelen zijn nauwelijks achter de rug of de SOK organiseert haar eigen olympische tour de force: een estafette lezing! (tot nu toe) een acht-tal sprekers zullen achter elkaar in korte tijd, max. 15 minuten, iets over een groeve vertellen die volgens hun anders is dan de anderen of volgens hun bijzonder is.

Mocht u zélf ook willen mee doen? Neem dan contact op met voorzitter Rob Heckers.

Ledenavond 10 januari 2014

Rob vermeldt dat Peter Houben, Ger Beckers, Ed de Grood en Hans Ogg zich afgemeld hebben.

Rob doet een oproep voor een onderzoek naar aantekeningen en achtergrondinformatie van Amerikaanse militairen uit de 2de Wereldoorlog in het gangstelsel van de Zonneberg.

Ger Goessens zegt toe.

Rob memoreert dat hij in mei 6 jaar voorzitter van de SOK is. Hij ondervindt steeds meer de zwaarte van deze taak. Zeker ook omdat het bestuur maar uit twee leden bestaat. Wie neemt de handschoen op?

De door Jacco Silvertant in Houthem georganiseerde tentoonstelling over religieuze uitingen in onderaardse kalksteengroeven wordt de SOK aangeboden om ten toon te stellen.

John Hageman, de redacteur van de SOK-Info, doet wederom een oproep voor kopie bijdragen om zo de SOK-Info te kunnen vullen.

Dan is het woord aan de sprekers.

Ton Breuls neemt ons mee naar de Languedoc – Roussilion in het zuiden van Frankrijk, die hij o.a. met Alan Claessens bezocht heeft.

Op zijn bekende rustige en ontspannende wijze maakte hij ons deelgenoot van zijn fysiek inspannende speurtochten, met Alan, naar een heel scala van soms uiterst moeilijk te vinden mijnen. Zowel gips-, bariet-, koper-, ijzer- en mangaanmijnen werden ontdekt en indien mogelijk verkend.

Een spreker als Ton blijft de aandacht boeien.

John Caris brengt landmetertekens en route markeringen in de Zonneberg onder de aandacht.

De Hollandse cirkel, lussen, Luikerweg en wortel worden aangeduid en diverse routes gemarkeerd met vastpunt, gekraste spijker, K en kut onder de aandacht gebracht.

John biedt de geïnteresseerde deze gegevens voor verder onderzoek aan.

Dan is het de beurt aan Kevin Amendt. Kevin vertelt over metingen in de St. Pietersberg in de steengroeven 1, 2 en 3. De resultaten hiervan staan in een meetboek van het Staatstoezicht op de Mijnen, periode 1880-1917 (Register van de vorderingen in de onderaardsche steengroeven etc.) en betreffen Zonneberg en Slavante, te weten:

1. de ingang achter de kerk (tennisbaan) en het museum
2. Zonnebergingang; de nieuwe Zonneberggangen
3. Slavante (groeve Lichtenberg) en de Mingel

Gegevens over de bovengrondse situering in februari 1880 en daarmee corresponderend de exacte positie van de werkplaatsen en schachten toen worden niet vergeten.

Kevin brengt door zijn vakkundige lezing de nu nog zichtbare getuigen van de ondergrondse mergelwinning uitnodigend onder de aandacht. Een, maar weer eens, leerzame avond.

John Hageman

Het raadsel van de papegaai

Op een hoofdweg die komt uit het voormalige stelsel Slavante, de weg waarop de prachtige zwart wit afbeelding van een Haagwinde staat, staat in zwart krijt een drietal panelen naast elkaar beschreven op drie verschillende stoelen. De tekst is in het Latijn.

Naar eer en geweten vertaald staat er links:
minderbroeder Judocus van Leuven gardiaan van het klooster Lichtenberg in het jaar 1576
de 7de augustus

in het midden:
minderbroeder Laurentius Ascha president van het klooster Roermond in het jaar 1576 de
7de augustus

rechts:
minderbroeder Judocus van Leuven minderbroeder co(n)ventueel van de berg van de
Goddelijke Genade / papegayken in het jaar 1576 de 7de augustus

Voor de goede lezer: een gardiaan is een kloosteroverste, een convent een klooster en een president zal ook in de titulatuur van een gardiaan gezien moeten worden.

Het klooster Lichtenberg werd dus in dat vermelde jaar bewoond door minderbroeders conventuelen. Er zijn ook andere minderbroeders, maar hier over uitweiden is nu niet relevant. De conventuelen waren de rechtstreekse voortzetting van de eerste broeders, volgelingen van Sint Franciscus. Het moet even vermeld dat er toen spanningen waren voor wat betreft het volgen van de juiste richting. Hier op het klooster Lichtenberg was het voor wat dit onderwerp betreft relatief rustig, omdat het onder de jurisdictie van het Prinsbisdom Luik viel. Dat koos voor stabilisatie en continuatie van de te volgen opgestelde kloosterregels. In 1517 waren de conventuelen een afzonderlijke tak van de orde geworden, die zich o.a. kenmerkte door het dragen van een zwart ordekleed.

Waarom nu deze inleiding?

Het antwoord hierop ligt in het paneel rechts waar het woord papegayken (in een voor de rest alleen maar in het Latijn gestelde tekst) natuurlijk eenvoudigweg wel moet opvallen. Zo'n gewoon woord, solitair, tussen dat deftige Kerklatin. Waarschijnlijk spraken de broeders onderling tijdens hun doen en laten Latijn en is dus een tekst in het Latijn geschreven een normaal gegeven.

Waarom staat de kloosteroverste in het rechterpaneel nóg een keer met naam en geboortestad vermeld en is de naam Lichtenberg vervangen door berg van de Goddelijke Genade? En waarom staat er nu expliciet vermeld dat hij minderbroeder conventueel is? Waarom werd dat intrigerende woord “papegayken” toegevoegd? Waar is de logica?

Dat de teksten door één en dezelfde persoon zijn geschreven staat buiten kijf. Vragen, vragen; maar vooral dat..... papegayken.

We zullen eens gaan filosoferen en stoeien met wat tijdbeelden. De Nederlanden werden geteisterd door de 80- jarige oorlog met de regerende katholieke Spanjaarden. Een oorlog die intrinsiek enkel en alleen draaide om het verwerven van de vrijheid van godsdienst (door het opkomen van het protestantisme) en dat niemand “om Gods woord zou worden vermoord”.

Iemand die daarbij heel invloedrijk was, was Antoine Perrenot de Granvelle (1517 – 1586). Een man van de echte harde lijn. Bisschop, aartsbisschop en kardinaal. Hij had een functie aan het hof van Karel V, was daarna de belangrijkste adviseur van Filips II en dat later ook van de landvoogdes Margaretha van Parma.

In 1575 bevond hij zich als gezant in Rome en vanaf daar begon hij zich weer met de Nederlanden te bemoeien. Hij adviseerde Alva naar de opstandige gebieden te sturen en ondersteunde mede zo diens instelling van de Raad van Beroerten. Al moet gezegd dat hij Alva's te harde manier van daadwerkelijk handelen afkeurde. Daarbij was hij niet echt Spaansgezind en stond hij ook achter het behoud van de voorrechten van de Nederlanden. Maar..... geliefd was hij toentertijd niet; zeker niet bij de edelen. Daarbij was hij ook de grote man achter de bisschoppelijke herindeling van de Nederlanden. De drijvende kracht achter

de kerkelijke reorganisatie en..... altijd begerig naar abdiën voor persoonlijk geldelijk gewin.

De spotnaam aan Granvelle gegeven, was "papegayken".

In het Nieuw Geuzenlied – Boek (het eerste liedboek werd in 1574 uitgebracht; het bracht een beeld van de gevechten tegen Spanje en had als rode draad het hekelen van de katholieken) van H.J. van Lummel (Utrecht, C. van Bentum) staat op blz. 70 t/m 74, hoofdstuk XXV,

"Een nieu liedeken".

Het begint met:

*Madam de Parma die is gheleghen,
in het Nederlant, bijzonder in Brabant,
En heeft daer een papegayken gecreghen,
't welck haer na sijn hant geset heeft seer vaillant.*

*Dat is de cardinael Granvelle,
die door haer mandaet ghesonden heeft 't placaet
dat men niet meer Godts woort vertelle,
de verbeurte staet om te branden quaet.*

Kardinaal Granvelle is dus voor de protesterende Nederlanders een papegaa; een vogel die zich graag luid, duidelijk en druk laat horen. Dit gezien zijn bemoeienissen met de godsdienstoorlog.

Uiteraard speelt zijn tweede voornaam hierbij ook nog een cruciale rol. In het Frans is een perroquet immers een papegaa.

Er staat nog een opschrift in de Zonneberg dat herinnert aan dit bezoek op de 7de augustus 1576. Dit is echter door een andere schrijver aangebracht.

Er zou kunnen staan:

frater Jodocus Leuven papegaiken Franciscaan in het jaar
1576 7 augustus
't lijden overwint

Gezien de andere spelling van Judocus, Leuven en papegayken is deze tekst door een ander persoon geschreven, maar wel tijdens dezelfde grottentocht.

Maar nu: de hypothesen voor wat betreft het gebruiken van het woord papegaa. In willekeurige vorm en zonder de illusie dat de juiste oplossing er deel van uitmaakt.

I.We hebben te maken met een sneer naar de Spanjaarden en dan met name hun collaborant Granvelle. Maastricht is in het jaar 1576 geteisterd door de Spaanse

Furie en we hebben hier te maken met een stil, ondergronds manifest (in de dubbele betekenis van het woord ondergronds) als lijdzame vorm van een soort protest. Hoewel zelf uiteraard katholiek was het klooster misschien een vrijplaats voor liberaal denkende kloosterlingen, die vrijheid van godsdienst een hoog goed vonden en mede daardoor niet met de hardliner Granvelle sympathiseerden. Daarom misschien ook het statement: het lijden overwint en het vermelden van de berg van de Goddelijke Genade. En was het niet bekend dat Granvelle met een begerig oog naar de abdijen keek en daarbij ook zijn eigen persoonlijk belang niet achterop stelde? En duidt” het lijden overwint” dan op de problemen die ze zelf ondervonden?

2. Een rigoureuze ommezwaai:

Gaf het gebruik van dit woord aan dat dit convent juist de politiek van Granvelle ondersteunde en zo wilde uitdragen; uiteraard liever in het ondergrondse? In het Geuzenliedboek worden de aanhangers van de paus papegaaien genoemd en duidt het woord papisten op aanhangers van diezelfde paus. In dit verband dient opgemerkt dat twee jaren later, in 1578, de Staatse troepen de monniken uit het klooster verjaagden en kerk en klooster in vuur en as legden. Alles van waarde, het archief en zelfs de geschriften gingen voorgoed verloren. Een vlucht naar het lege klooster van orde broeders aan de Sint Pieterstraat in Maastricht was levens noodzakelijk. De toevoeging: het lijden overwint, leest dan uiterst navrant.....

3. Het woord is later toegevoegd.

Hoogstwaarschijnlijk is dit niet het geval. De beide opschriften zijn in ieder geval door dezelfde persoon geschreven. Let wel, door twee verschillende auteurs.

4. Is hier sprake van een bijnaam, alias, geuzennaam voor de gardiaan van het convent?

Was de kloosteroverste zelf een...kletskaus en kreeg zo naar analogie van Granvelle deze minder vlijende bijnaam? Hoogst onwaarschijnlijk.

Of gedroeg hij zich ook als een soort papegaai die zijn mening, zijn boodschap, onverbloemd of in het donker, zo naar buiten toe ventileerde. Ook naar die andere grote papegaai en diens meesters toe?

5. En als papegayken nu eens de benaming was van het klooster Lichtenberg zelf, naar buiten gebracht door een sluitsteen of een gevelsteen? Gebouwen werden in die tijd vaker door een gevelsteen gekenmerkt.

6. En nu over een geheel andere boeg:

Het vermelden van “papegayken” en “papegaiken” heeft niets met Granvelle van doen, maar is een verbastering (ik ga nu wel heel ver) van paaps en gaai; een paapse gaai. Iemand die naar buiten toe duidelijk de paapse idealen propageert. De papisten waren immers, zoals vermeld, aanhangers van de paus. Met gaai wordt hier dan, of een andere vogel bedoeld zoals de Vlaamse gaai (ook een uiterst kleurrijke, opvallend aanwezige vogel), of dat gaai is toch weer een afkorting van het woord papegaai.

Wie het weet mag het hardop zeggen of neerschrijven! Ik stop ermee.

De goede lezer weet nu wel dat ik het antwoord niet weet. Maar het goede antwoord blijft

intrigieren en na mijn filosofietjes hoop ik dat ik anderen geprikkeld heb mee te werken de “waarheid”, ook letterlijk, boven de grond te krijgen.

Peter Jennekens, bedankt voor je beide foto's.

John Hageman

De holbewoner van de Sint Pietersberg

Soms kom je in oude kranten per stom toeval een klein juweeltje tegen dat meer vragen opwerpt dan het je lief is. Onderstaande tekst is letterlijk overgenomen uit het dagblad De Tijd dd. 8 februari 1897;

“Uit Maastricht wordt ons geschreven:

*Omtrent den hol- of grotbewoner, die sinds eenigen tijd zijn intrek in een der onderaardsche gangen of holen van den Pietersberg heeft genomen, kunnen we het volgende vermelden. Zekere Louis Wijnands, 25 à 30 jaar oud, is sedert jaren reeds in de gemeente Sint-Pieter woonachtig, eerst boven den grond, maar thans, sedert het begin van den winter, onder den grond, wat hem beter schijnt te bevallen. Gedurende drie jaren arbeidde hij bij den boer, doch werd als minder geschikt, ontslagen, daar hij verstandelijk abnormaal en aan toevallen onderworpen is. Rustig en ongehinderd bewoont hij thans een gedeelte van den berg langs den weg naar Canne, heeft zich een bedstede gemaakt, verder zoo goed mogelijk ingericht en gaat des daags rond, om voor mondbehoefden en kleederen te zorgen, die hem dan ook niet ontbreken. Vreemde indringers in zijn onderwereld weet hij zeer gemakkelijk te verdrijven door het in brand steken van een bos stroo waarvan de verstikkende rook iederen nieuwsgierige verjaagt. Daar het gedeelte van de onderaardsche gangen, waar hij verblijft houdt, *privaat-eigendom van een grondbezitter is, die den zonderling zijn leven niet misgunt, heeft men hier met een permanenten holbewoner te doen, die zeer de belangstelling trekt.*”*

Kennelijk vond men dit verhaal destijds zéér bijzonder. Zó bijzonder zelfs, dat hetzelfde stukje in maar liefst 6 landelijke en regionale kranten verscheen waaronder het Bataviaasch Nieuwsblad. Zoals reeds gezegd werpt dit stukje veel vragen op: wie weet iets meer te vertellen over deze Louis Wijnands? Waar kwam hij vandaan? Heeft iemand een opschrift van hem gevonden? In welke berg heeft hij gebivakkeerd? Langs “de weg naar Canne” lagen destijds immers diverse groeven die voor bewoning geschikt waren: de Duivelsgrot, de twee Maarendalgroeves, de Scharck, het Noordelijk Gangenstelsel en de Ancienne Brasserie. Mogelijkheden te over.

Wie antwoorden heeft op een van deze vragen of anderszins aanvullende informatie heeft mag mij e-mailen of, misschien nog wel beter, de betreffende informatie aanbieden aan de redactie van SOK-Info.

John Caris

De vondst van een muntje

De Gemeentegrot in Valkenburg was tijdens de Tweede Wereldoorlog ingericht als schuilplaats voor de burgerbevolking. Vanaf 1939 was vanwege de oorlogsdreiging de schuilplaats gereed, dus al vóór de Duitse inval. Tijdens de oorlogsjaren gingen de rondleidingen in de Gemeentegrot gewoon door. Tot in maart 1944, toen werd de Gemeentegrot gevorderd door de Duitsers en wel voor de aanleg van een onderaardse oorlogsfabriek. In deze groeve werden slechts enkele werkzaamheden uitgevoerd. Begin september 1944 startten de Duitsers hun terugtocht en begonnen zij met het ontmantelen van de oorlogsfabriek in wording. In de eerste dagen van september werd het gangenstelsel weer geschikt gemaakt om te dienen als schuilplaats voor de inwoners van Valkenburg. Tijdens luchtalarm en gedurende de circa 10 dagen van de bevrijding is hier dankbaar gebruik van gemaakt.

Bovenstaande gegevens zijn ontleend uit het boek 'Gemeentegrot Valkenburg aan de Geul' door John van Schaik.

Bij een bezoek aan de Gemeentegrot zijn nog steeds overblijfselen te zien uit de oorlogsperiode. Ook minder in het oog springende zaken kunnen worden aangetroffen. Zo wil het toeval dat er tussen de mergel een muntje werd gevonden. Het bleek te gaan

om Nederlands oorlogsgeld. Het is een zinken munt van 25 cent daterende uit het jaar 1942. Een leuke vondst, vooral op deze locatie. De vindplek wordt door een opschrift op de muur aangeduid als zijnde een verblijf voor 40 personen, met als vaknummer '29'. Middels de vaknummers werd de voor het oorlogsgeweld schuilende bevolking verspreid door het gangenstelsel. Van zo'n 'vak' moet men zich niet te veel voorstellen, het was vaak niet meer dan een doodlopende gang zonder verdere voorzieningen. Op de omliggende wanden van de vindplek staan diverse namen uit de oorlogsperiode.

Zou dit muntje uit 1942 verloren zijn tijdens de Bevrijdingsdagen of tijdens een van de voorafgaande oorlogsjaren?

De bijgevoegde foto's van de muntjes betreffen het aangetaste gevonden exemplaar en daarnaast een voorbeeld-foto van internet. De achterkant van het gevonden exemplaar is niet afgebeeld aangezien deze volledig is aangetast door de werking van de kalk op het zink. Met dank aan Wiel Felder (Gemeente Valkenburg) voor de samenwerking.

Peter Jennekens
Kevin Amendt

Nieuws van de Van Schaik Stichting

Het bestuur van de Van Schaik Stichting is dringend op zoek naar onderstaande versterking:

Extra bestuursleden:

Het huidige bestuur van de Stichting Ir. D.C. van Schaik is dringend op zoek naar extra bestuursleden ter versterking. Het huidige bestuur bestaat uit 4 leden. Gezien het takenpakket en de daarbij behorende werkzaamheden binnen het bestuur is gekozen om langs deze weg een oproep te doen voor extra leden ter versterking. Voor geïnteresseerden bestaat de mogelijkheid om een keer verkennend een bestuursvergadering bij te wonen. Voor vragen en/of interesse graag contact opnemen met een van de bestuursleden.

Redacteur Steunpilaar:

Het bestuur van de Stichting Ir. D.C. van Schaik is nog steeds dringend op zoek naar een nieuwe redacteur voor de Steunpilaar. De Steunpilaar komt tweemaal per jaar uit met als doel donateurs en leden van de stichting op de hoogte te houden van de activiteiten en ontwikkelingen aangaande ons groevebeheer. De redacteur zorgt voor de organisatie van de inhoud waarbij personen benaderd/gezocht worden die interessante informatie kunnen aanleveren. Hierbij wordt de deadline voor uitgave steeds voor ogen gehouden. Voor vragen en/of interesse graag contact opnemen met een van de bestuursleden.

Groeve beheerder Scheulderbergroeve:

Het bestuur van de Stichting Ir. D.C. van Schaik is nog steeds op zoek naar een nieuwe beheerder voor de Scheulderbergroeve. Op dit moment wordt het beheer gedaan door Dhr. M. Rathbun die dit tijdelijk van de vorige beheerder Dhr M. Sliker heeft overgenomen. Voor vragen en/of interesse graag contact opnemen met een van de bestuursleden.

Reacties aangaande bovenstaande posities kunnen gestuurd worden per e-mail (info@vanschaikstichting.nl) of per post (Stichting Ir. D.C. van Schaik, Postbus 2235, 6201 HA Maastricht)."

Moses Rathbun

Rotsspringers

Rotsspringers, ook Steenspringers genoemd, zijn primitieve, vleugellose insecten. De diersoort is veel mensen niet bekend en het aantal kenners in Nederland is op de vingers van één hand te tellen. Ze lijken op de bekende zilvervisjes die we in ons eigen huis op donkere (of in het donker) en vochtige plekken kunnen aantreffen.

Het zijn typische nachtdieren die kleine sprongetjes kunnen maken. Mossen en detritus vormen het voedselaanbod. Ze hebben een paar sprieten en typische staartaanhangels. Groeien doen ze door te vervellen. Net als vlinders zijn ze met schubben bedekt. Enkele soorten kunnen zich ook zonder “mannen” voortplanten.

Grotten en de ingangpartijen ervan vormen geliefde biotopen. Toch worden en werden ze vaker over het hoofd gezien.

De laatste jaren ben ik en door mij geïnfecteerde mede-grottenlopers bijzonder op het waarnemen van ook deze diersoort gefixeerd en dat zeker niet zonder resultaat. Ons inmiddels geoefend oog heeft rotsspringers waargenomen in tientallen onderaardse kalksteengroeven en forten (van één enkel dier tot zelfs tientallen) en met deze waarnemingen hebben we de experts, netjes gezegd, uitermate verbaasd. Zo vonden we in de ingangspartij van de Zonneberg zelfs al enkele keren meer dan honderd exemplaren!

De volgende soorten zijn in het verre verleden in de Sint Pietersberg aangetroffen.

1. *Machilis germanica*
2. *Lepismachilis y-signata*
3. *Dilta hibernica*
4. *Trigoniophthalmus alternatus*

In Nederland komt nog een vijfde soort voor: *Petrobius brevistylis*

Ik heb Hay Wijnhoven van EIS een aantal exemplaren uit de Sint Pietersberg doen toekomen en hij determineerde twee soorten: *Lepismachilis y-signata* en *Trigoniophthalmus alternatus*.

Dit op naam brengen gebeurt aan de hand van de voorkant van de kop en dan vooral de ogen en de directe omgeving daarvan. Er is een determinatietabel maar die mag ik hier niet publiceren, omdat ze nog in een publicatie van wetenschappers over rotsspringers gebruikt gaat worden.

Met dank aan het internet voor het plaatje en Hay Wijnhoven voor het determineren en de deskundige informatie.

Meer lezen?

Zoek op internet onder “insecten steenpspringers”.

Trouwens, wist u dat mijn mede-grottenlopers hun waarnemingen aan mij doorgeven met een geheel andere naam voor het diertje? Hun benaming is: “kotsspringer”!!! Nou ja.....

John Hageman

Meet the underground press

“Hoopvol verdwaald” (NRC van 24 november 2014): komend voorjaar verschijnt een boek *“Waar een wil is, is geen weg. Verdwalen in Nederland”* van de hand van **John Jansen van Galen**. In Nederland is het moeilijk om te verdwalen, want het land is overal bewegwijzerd. Er bestaan zelfs genoeg paden waarlangs de markeringen staan van drie, vier routes tegelijk. Het artikel verhaalt van voorbeelden van écht verdwalen, waarvan de in 1993 dramatische verdwaling van twee jongens in de **KEERDERBERG** nog vers in ons geheugen staat. De jongens hadden de aantrekkingskracht van de grot niet kunnen weerstaan: een onderaards gangenstelsel, eindeloos vertakt.

“Armoë in schilderachtig dorp” (DdL van 14 december 2013): de tentoonstelling *Geschilderd van Eijsden tot de Mookerhei* in het Limburg Museum in Venlo omvat Limburgse dorps- en stadsgezichten en landschappen uit de 19^e en 20^e eeuw. Een van de schilderijen is **“GROTWONINGEN te Geulhem”** (**Willem Rip**, 1856-1922). De afgebeelde, bijna romantische grotwoningen strookten niet met de werkelijkheid van de bittere armoede van toen. Schrijver **Jacob Craandijk** in 1876: *“Hier en daar zien we donkere grotten, soms met den begane grond gelijk, soms hoog daar boven. Niet zelden zijn ze tot woningen ingerigt.(...) Kinderen en kippen delen de beperkte ruimte voor de deur.”*

“Kerstmarkten trekken meer dan 300.000 mensen” (DdL van 31 december 2013): de kerstmarkten in de twee Valkenburgse grotten hebben opnieuw records gebroken. Voor het eerst in de geschiedenis passeerden meer dan driehonderdduizend bezoekers de kassa's. Exacte bezoekerscijfers zijn nog niet voorhanden. In 2012 bezochten ruim 130.000 mensen de markt in de **FLUWEELENGROT**, nu verwacht men uit te komen rond de 140.000. Vorig jaar stond de teller in de **GEMEENTEGROT** op 165.000 bezoekers, nu (*“we zijn zeer tevreden”*) zijn er dat 170.000.

“Lichtshow Gemeentegrot eind april van start” (DdL van 27 januari 2014): volgens de organisator **BV Limburg** gaat de nieuwe lichtshow in de **GEMEENTEGROT** eind april van start. Bij het samenstellen van de show roepen ze de hulp in van de lichtshow **Glow** in Eindhoven. Hun laatste editie in november trok in 8 dagen tijd een half miljoen bezoekers. *“Maar de regie blijft nadrukkelijk in handen van BV Limburg, maar we maken daarbij graag gebruik van hun expertise.”* BV Limburg denkt verder aan een lichtlaboratorium in de grotten, waar geëxperimenteerd kan worden met nieuwe lichttechnieken.

“Dwalen door het Mergelrijk” (DdL van 28 januari 2014): in de grotten aan de Daalhemerweg in Valkenburg (**ROEBROECKGROEVE – red.**) wordt hard gewerkt aan beelden van kalksteen en zand. In verschillende taferelen wordt daar vanaf april “*het verhaal van de Zuid-Limburgse mergel*” verteld. Initiatiefnemer **Peter MEURDERS** laat zien hoe blokbrekers er bouwstenen wonnen, maar hij toont ook een champignonkwekerij en vleermuizen. Beeldhouwer **Roger GERAEDTS** legt op dit moment de laatste hand aan een Krijtzeeweg met mosasaurus Bèr. Meurders attractiegrot Mergelrijk gaat half april open.

Met dank aan de trouwe correspondenten Jan Paul van de Pas, Aldo Voûte. Voor knipsels, kopieën en uittreksels kunt u altijd terecht op het bekende adres: Ton Breuls, Bovenstraat 28, B 3770 Kanne-Riemst. Telefoon/fax 012-454059. E-mail: tbreuls@telenet.be

Nieuwe aanwinsten voor het SOK - documentatiecentrum

Stageverslag technische natuurkunde: René Haemers:

“Verschillende natuurkundige onderzoeken over onderaardse kalksteengroeven”

Geschonken door de auteur.

Peter Jennekens

Volgende ledenavond: Vrijdag 14 maart 2014 Aanvang 19.30 uur!

De SOK-Info redactie heeft het recht om een aangeboden artikel te weigeren. De geplaatste artikelen vertegenwoordigen niet automatisch de standpunten van de SOK-Info redactie of die van het SOK-bestuur.

Groeven in beheer bij de stichting Ir. D.C. van Schaik:

Bovengenoemde organisatie heeft een aantal groeven in beheer of een collectieve vergunning voor een groeve. Voor het bezoeken van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder.

Bij inbraak in één van deze groeven:

Bij constatering van inbraak en of vernielingen aan een van de groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog.

Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1e Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hieronder.

2^e Olav Hensing, Technische Commissie: 06 - 557 78 846.

3^e Ieder bestuurslid van de Van Schaikstichting. Voor namen en telefoonnummers, zie pagina 2.

De Van Schaikstichting stelt zich ten doel de afsluiting van de groeve binnen 24 uur te herstellen.

Voor meer informatie: www.vanschaikstichting.nl

Groeve:	Beheerder:	Telefoon:
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-3212 45 40 59
Fallenberggroeve (niet toegankelijk)	Jim Jansen	06-5268 34 60
	Ger Beckers	043-367 08 57
Gewandgroeven	Hub Geurts	043-601 24 16
Heerderberg (niet toegankelijk)	Jan Laumen	043-364 18 03
Heideberggroeve	Hub Geurts	043-601 24 16
Houbensbergske		
Groeve de Keel	Luc Walschot	00-3212 44 13 50
Koeleboschgroeve		
Groeve Eys	Wim Kneepkens	043-347 11 88
Keldertjes Slavante	Wil Ramaekers	043-364 52 39
Nieuwe Groeve	Stefan Jerzykowski	
Roothergroeve	John Hageman	043-364 54 19
Scharnderberg (niet toegankelijk)	John Knubben	043-361 12 27
Scheuldergroeve	Moses Rathbun	043-363 64 40
Theunisgroeve	Paul Magielse	

De Sint-Pietersberg:

De Sint-Pietersberg wordt beheerd door de Vereniging Natuurmonumenten. De SOK heeft een collectieve onderzoeksvergunning voor de Zonneberg, het Noordelijk Gangenstelsel en het gebied onder het Fort.

Onderzoeksaanvragen moeten ingediend worden bij het secretariaat van de SOK.

Toezichthouder van de beide groeven is Harm Hovens, telefoon: 06-558 25 192.

Bij onraad of calamiteiten kunt u ook de boswachter, Tim Koumans, contacteren, telefoon: 06-832 15 415.

De SOK-Info

is een uitgave van de
Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven,
Natuurhistorisch Genootschap Limburg.